

Quasi mortis imago

(zonder wetenschap is het leven als een evenbeeld van de dood)

(Disticha Catonis)

A.F.G. LEENTJENS

De Disticha Catonis is een verzameling wetenschappelijke en moralistische aforismen uit de vierde eeuw na Christus die toegeschreven worden aan Dionysius Cato. Veertien eeuwen lang was het een populair en wijdverspreid boek, niet alleen als leerboek Latijn, maar ook als moreel kompas.

Tegenwoordig zijn boeken zelden een dergelijk lang leven geschonken. Alles is tegenwoordig ‘wiki wiki’, volgens Wikipedia een uit het Hawaïaans afkomstig woord dat ‘vluchtig, snel, beweeglijk’ betekent. In tegenstelling tot wat deze naam doet vermoeden, is de online-encyclopedie inmiddels alweer 7 jaar oud en toegankelijk in meer dan 60 talen. Bovendien is er een speciaal geneeskunde-‘portaal’, met toegang tot populaire en wetenschappelijke informatie die per specialisme gerangschikt is.

Daar waar wijzelf in onze opleiding nog aangewezen waren op boeken, is nu alle mogelijke informatie te vinden op internet. Studenten zullen hun werkstukken dan ook ondersteunen met verwijzingen naar websites, waarvan zij overigens vaak de betrouwbaarheid niet goed kunnen inschatten. Behalve dat ze het voordeel hebben van de constante beschikbaarheid, zijn onlinemediën gezien de aard van het medium ook altijd meer up-to-date dan boeken.

Wat is dan nog de meerwaarde van het gedrukte boek? Gaat de gedrukte literatuur het afleggen tegen online-informatiebronnen? De verkoop van boeken stijgt nog steeds, dus er lijkt toch sprake van een behoefte. Uiteraard zijn er praktische argumenten: boeken zijn makkelijker mee te nemen, op alle plaatsen toegankelijk, etc. Maar dat zal niet het enige zijn. Misschien dat de meerwaarde gelegen is in de psychologische bevrediging van het lezen van een boek. Een boek is een coherent geheel: als je een boek gelezen hebt, is er de ervaring van iets afgerond te hebben; bij gefragmenteerde online-informatiebronnen ontbreekt deze ervaring. Een boek is een tastbaar iets: het kan cadeau gedaan worden. Een gevulde boekenkast straalt kennis en autoriteit uit; een laptop kan, afhankelijk van de context, evengoed associaties met MSN en YouTube oproepen. Een boekenkast geeft meteen overzicht van de beschikbare kennis; op internet is er geen afgrenzing. Met boeken kan men zich onderscheiden, maar iedereen heeft dezelfde laptop. En daarnaast is een boek, in tegenstelling tot hetgeen vaak gezegd wordt, wel degelijk een multimediale

en multisensorische ervaring, die niet alleen een beroep doet op visuele, maar ook op tactiele en olfactoire vermogens.

Het wetenschappelijke boek lijkt dan ook nog lang niet ten dode opgeschreven, zo getuige ook de recensies in dit boeknummer. Mede namens Stephan Claes wens ik u veel leesplezier.

AUTEUR

A.F.G. LEENTJENS is als psychiater verbonden aan de afdeling Psychiatrie van het Maastricht Universitair Medisch Centrum.

Correspondentieadres: dr. A.F.G. Leentjens, afdeling Psychiatrie, Maastricht Universitair Medisch Centrum, Postbus 5800, 6202 AZ Maastricht.

E-mail: a.leentjens@np.unimaas.nl.

TITLE IN ENGLISH Quasi mortis imago